Samogitisk

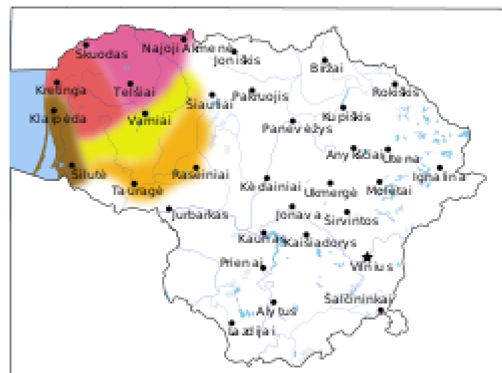
Žemaitiske eller **samogitiske dialekter** tales av rundt 500 000 personer i hovedsak i Vest-Litauen i landskapet som heter Žemaitija. Blant de fleste talere av normert litauisk, det vil si aukštaitisk, regnes žemaitisk som en litauisk dialektgruppe på lik linje med den aukštaitiske dialektgruppen. Likevel er enkelte žemaitiske underdialekter, særlig fra Telšiai fylke, vanskelig forståelige for folk lenger østfra i Litauen.

Navnet *Žemaitija*, som betyr *Lavlandet*, ble skrevet som Samogitia på latin. Dette navnet brukes ennå på engelsk, fransk og delvis på tysk. Derfor kan man av og til se betegnelsen *samogitisk* bli brukt i ulik litteratur om de žemaitiske dialektene.

Underdialekter

Žemaitisk deles inn i tre underdialekter :

- Vestlig : Omkring Klaipėda og Šilutė (såkalte «donininkų»-talere).
- To nordlige varianter : Omkring Telšiai, Kretinga og Palanga (såkalte «dounininkų»-talere).
- To sørlige varianter : Omkring Varniai, Tauragė og Raseiniai (såkalte "dūnininkų"-talere).

De žemaitiske dialektene av litauisk er inndelt i én vestlig variant, to nordlige og to sørlige varianter (Zinkevičius og Girdenis, 1965).
Vest-žemaitisk rundt Klaipėda og Šilutė.
Nord-žemaitisk :
Dialektene rundt Kretinga og Palanga.
Dialektene rundt Telšiai.
Sør-žemaitisk :
Dialektene rundt Varniai.
Dialektene rundt Tauragė og Raseiniai.

Alfabet

Det žemaitiske alfabetet har 32 bokstaver. Det følger det samme skriftsystemet som i litauisk, men har til gjengjeld en rekke bokstaver hentet fra det latviske alfabetet og med disse forskjellene :

- Det finnes ingen nasale vokaler (bokstaver med ogonekene: ą, ę, į, ų)
- I tillegg er det tre lange vokaler, skrevet med makroner over: ā, ō, ē (som i latvisk)
- Lang **i** i žemaitisk er skrevet med en makron over: ī (i motsetning til på litauisk der den skrives som y).
- Den korte vokalen ė skrives som o med tilde over (õ). Egentlig skal den skrives som ė med makron over: Ė̄ og ė̄. [1]
- Det finnes i tillegg to diftonger i žemaitisk som skrives som digrafer: ou og ėi. (Disse sammensatte bokstavene finnes også i det litauiske alfabetet.)

Ė̄ ė̄

Bokstaven lang e skrevet slik finnes bare på žemaitisk. Alfabetet er benyttet siden førkrigstiden.

A a	[ā]	**Ā ā**	[ėlguojė ā]	**B b**	[bė]	**C c**	[cė]	**Č č**	[čė]	**D d**	[dė]	**E e**	[ē]	**Ē ē**	[ėlguojė ē]
Ė ė	[ė̄]	**Ė̄ ė̄**	[ėlguojė ė̄]	**F f**	[ėf]	**G g**	[gė, gie]	**H h**	[hā]	**I i**	[ī]	**Ī ī**	[ėlguojė ī]	**J j**	[jot]
K k	[kā]	**L l**	[ėl]	**M m**	[ėm]	**N n**	[ėn]	**O o**	[ō]	**Ō ō**	[ėlguojė ō]	**P p**	[pė]	**R r**	[ėr]
S s	[ės]	**Š š**	[ėš]	**T t**	[tė]	**U u**	[ū]	**Ū ū**	[ėlguojė ū]	**V v**	[vė]	**Z z**	[zė, zet]	**Ž ž**	[žė, žet].